

Preek Maranathakerk 8 feb 2026 Jes 43:9-12 1 Kor 2:1-5 Mt 5:13-16

Gemeente van Jezus Christus,

Jullie zijn het zout van de aarde. Jullie zijn het licht van de wereld. Een stad op een berg kán niet verborgen blijven. Ik dacht wel even aan de Maranathakerk. Zo'n mooie kerk, en toch een van de best bewaarde geheimen van Den Haag. Mensen wonen hier soms jaren om de hoek zonder te weten dat hier een kerk staat. Misschien helpt de lezing van vandaag ons iets meer tevoorschijn te komen.

Want het zit bij ons misschien niet in de genen, te voorschijn te komen met de kracht, inhoud, schoonheid en rust waarvan we weten dat het hier te vinden is. Onszelf etaleren, we zijn er wellicht niet zo goed in. Deels omdat we terecht afgeleerd hebben als kerk prat te gaan op wie we zijn. Deels omdat er wat betreft PR vandaag de dag moeilijk op te boksen valt tegen de veelheid van de social media, de professionaliteit vaak ook in de beelden. Wie zich wil laten zien staat onder druk om dat te doen conform de norm van dit moment, of juist te proberen met iets heel nieuws de aandacht te trekken.

Jullie zijn het zout der aarde. Jullie zijn het licht der wereld. Deze unieke woorden, zo direct gericht tot wie luistert naar het onderricht dat Jezus geeft, staan in de Bergrede, in het Evangelie naar Matteus.

Jullie, 2^e persoon meervoud, we horen de leermeester die tot zijn leerlingen spreekt. Wát hij gaat onderwijzen horen we in de lezing van komende zondag, dan gaat de Bergrede verder, Jezus zegt daar: ik ben niet gekomen om ook maar iets van de wet af te doen, van de Tora, de vijf boeken van Mozes. Ik ben gekomen om die Wet te vervullen. Daar gaat de Bergrede over. Jezus leert ons, hoe dat er uit ziet, hoe dat werkt. De lat ligt hoog in de Bergrede, steeds zullen we horen dat de Wet werkelijkheid wordt in de wijze waarop we met elkaar omgaan. Toch is niet die lat die hoog ligt het eerste dat gezegd wordt. Het eerste is die unieke aanspraak 'wie wij zijn', voor Hem. Voordat gezegd wordt wat we moeten doen, zegt Hij eerst wie we mogen zijn. Je mag je laten zien, omdat je gezien bent. Het evangelie geeft eerst voordat het vraagt.

Zout en licht. Waar staat zout voor? Waar staat licht voor?

Over zout allereerst. Een klein beetje zout maakt het verschil, te weinig en het smaakt nergens naar, te veel en het is niet te eten. Best actueel ook, zout was onmisbaar in de afgelopen winterdagen, vrijwel dagelijks in het nieuws.

Binnen het Bijbelse landschap wordt zout altijd met kracht verbonden.

Oordelend, zoals bij Sodom en Gomorra. Het is heiligend, onmisbaar in de tempel, het hoort bij alle offergaven te worden gevoegd.

Het is gezondmakend /reinigend. Bijzonder ook is het verbond dat de Heer met David sluit, dat wordt een zoutverbond genoemd, een verbond van uitzonderlijke kracht, een verbond dat blijft, door alle komende generaties.

Deze opsomming laat in zout een strenge schoonheid zien. Zout heeft kracht, kwaliteit, inhoud, en daar worden wij op aangesproken, jullie zijn dat zout. Wij? Met die kracht? Nou, zo denk ik meestal niet over mezelf. Paulus ook niet. Letterlijk schrijft hij: ik kwam met angst, met diepe onzekerheid, als ik het alleen van mijn eigen kracht had moeten hebben had het niet gekund, om met de prediking van Christus naar jullie toe te komen

In dezelfde brief waarin Paulus zijn angst en onzekerheid uitspreekt zegt hij: wij zijn dwazen in Christus. Zwakkelingen, kun je ook zeggen. De wereld ingaan met het verhaal van een gekruisigde man, lijkt niet zo'n sterk plan, zo was de ervaring van Paulus, met dit verhaal sta je zeer zwak in de romeinse wereld, die zo dol was op kracht en status. Maar in die hele Corinthse brief laat hij steeds weer zien dat wat als zwak gezien wordt in de wereld, juist sterk is, en wat als dwaas gezien wordt juist wijs is. Omdat wie schuilt in de kracht van Christus niet zwak kán zijn.

Wat Paulus zegt helpt ons om uitleg te vinden over het zout dat krachteloos kan worden. Eigenlijk staat er: als het zout dwaas wordt, zwak wordt, kan het niks meer en wordt het vertrapt. In de brieven van Paulus is 'dwaas worden' hetzelfde als je voor Christus schamen, niet in Hem tevoorschijn durven komen. Zwak zijn, dat is alleen met jezelf tevoorschijn komen. En dat is nou net wat vandaag van ons verwacht wordt, jezelf verkopen, voldoen aan de ideaalbeelden. Jonge mensen horen dat niets onmogelijk is, maar weten inmiddels wel beter.

In de Trouw van 15 januari stond een artikel over jonge mensen die elkaar vinden in het samen bidden, in het delen wat het christelijk geloof voor hen betekent. 'Ik twijfel soms aan wie ik ben en wat ik moet, zegt een van hen, maar in mijn geloof voel ik

erkenning, los van wat ik presteer. Het gaat niet om hoeveel likes ik krijg op social media of om de kleding die ik draag. Het gaat puur om wie ik ben'.

Jezus verwoordt in zijn onderwijs de 'erop of eronder' realiteit van hoe we ook nu met elkaar omgaan, de lasten die we elkaar opleggen. In dat woord 'vertrappen' klinkt de bedreiging die we uiteindelijk voor elkaar kunnen worden.

Vertrapt te worden is voor velen een realiteit. Het is erop of eronder. Doet denken aan de toespraak onlangs in Davos van de canadese premier: als we verder gaan met ego en status politiek, als we niet met elkaar aan tafel gaan, staan we op het menu

We hebben het in de geopolitieke verhoudingen nu veel over inhoud, waarden, woorden die ook daden moeten zijn, staan voor wat je zegt, zijn wie je bent. In de lezing van vandaag wordt dat 'zout' genoemd.

Zout is de kwaliteit die zijn kracht heeft in Christus. Hij vraagt je de wet te doen, zoals hij zelf deed, maar Hij is zelf de vervulling van de wet. Bij hem is er geen verschil tussen doen en zijn. Aan het slot van de Bergrede zullen we lezen dat het volk dat hem gehoord heeft versteld stond. Over de kracht, het gezag waarmee hij sprak. Er is geen verschil tussen wat hij zegt te doen en wie hij is. Het krachteloos worden van het zout is in Hem een onmogelijke mogelijkheid.

Net zo onmogelijk als het verborgen kunnen zijn van een stad op een berg
Jullie zijn het licht van de wereld.

We kennen dit woord ook van Jezus die zegt 'Ik ben het licht der wereld', maar Hij reserveert dit woord niet voor zichzelf. Hij deelt het met wie naar Hem luistert.

In de Tora, de wet die Jezus uitlegt, de vijf boeken van Mozes, kom je veel licht tegen, het gaat dan over de gouden lampjes die op de kandelaar in de tabernakel staan, de lampen die Aaron elke avond moet aansteken, het gaat over die ene lamp die altijd moet branden. Met veel detail wordt beschreven hoe van puur goud en met bloemmotieven die kandelaar moet worden gemaakt, en de lampjes die erop moeten worden geplaatst,

Die aandacht, die zorgvuldige omgang met het licht zien we terug in die kleine kernachtige lezing van vandaag, het licht uit de tabernakel, het licht is vanuit de tempel naar de huizen van de mensen gegaan waar met dezelfde eerbied, de lamp die je 's avonds aansteekt op de standaard gezet wordt en straalt op ieder die in het

huis is, op ieder die binnenkomt. Dat licht zal ook nog vaker genoemd worden in de Bergrede, dan komt het nog dichterbij, de lamp is ook je oog, in je eigen lichaam draag je het licht waarmee je kijkt naar mensen, een licht dat je zorgvuldig, aandachtig moet onderhouden, wat wil je zien? Wie wil je zien? Waar kijk je naar? Waar ben je op uit?

Bij elk licht dat we hier in de kerk aansteken kun je daaraan denken, bij elk licht dat je thuis aansteekt kun je daaraan denken. We zingen elke zondag van dat licht: in de lofzegging na de lezingen.

Jullie zijn het zout der aarde. Jullie zijn het licht van de wereld. Dat is het begin van Jezus' onderwijs. Het Evangelie géeft eerst voordat het vraagt.

Zout is het absolute tegenovergestelde van dwaas, zwak, inhoudsloos. Het is de ultieme kwaliteit van de geest, zoals die zich in Jezus belichaamd heeft. Het licht dat in Christus onder ons is, kán niet verborgen blijven, want zelfs de duisternis zal aan het licht komen in een wereld van propaganda waar feiten nepnieuws worden en nepnieuws feiten

De diepe ernst, het ontzaglijk realiteitsgehalte van deze korte kernachtige lezing eindigt met verheerlijken. Dat is God doen oplichten op aarde. Omwille van dat oplichten mogen we er zijn, sterk en licht in Christus, zonder ons klein te hoeven houden, verlost van de dwang onszelf op te moeten blazen.

Amen

Den Haag, 8 feb 2026, Erika van Gernerden